

Thema: Fronttandvervanging bij jeugdigen

Inleiding

Ontbrekende frontelementen bij jongeren; iedere tandarts wordt er in zijn praktijk mee geconfronteerd. Het ontbreken van frontelementen bij jongeren is meestal het gevolg van het niet-aangelegd zijn van gebitselementen (agenesie) of van traumata. Schattingen van het voorkomen van agenesie lopen uiteen van 2,5 tot 10% van de bevolking; vaak betreft het de laterale bovenincisief. In West-Europa loopt 10 tot 20% van de kinderen letsel aan de tanden op, waarbij in een aanzienlijk aantal gevallen sprake is van tandverlies.

Bij de behandeling van ontbrekende frontelementen bij jongeren stuit de tandarts op een aantal specifieke problemen. Behalve met de gangbare problemen zoals esthetiek, resorptie van de processus alveolaris, ongunstige belasting van de eventuele pijlerelementen, en occlusie en articulatie, heeft men bij de jeugdige patiënt te maken met een nog niet voltooide groei van het aangezicht en veranderende ruimtelijke verhoudingen, veelal gave pijlerelementen met grote pulpae en kans op recidiverende traumata. Daarnaast kan men niet altijd op de vereiste medewerking van de patiënt rekenen. Omdat jongeren vaak ook veel waarde hechten aan de esthetiek van het gebit, is het wachten op het uit tandheelkundig oogpunt meest geschikte moment van behandeling niet altijd haalbaar. In dat geval moet men direct overgaan tot een behandeling die niet alleen anticipeert op de situatie van dat moment, maar ook op de niet geheel te voorspellen situatie na een aantal jaren.

Bij jonge personen dient altijd het eerst aan het verplaatsen van gebitselementen te worden gedacht. Ofschoon men in de orthodontie rekening moet houden met relaps, is deze therapie in wezen het meest duurzaam. Afhankelijk van de situatie is orthodontische therapie echter niet altijd de beste of fraaiste behandelingsoptie. Soms moet het ontbrekende worden aangevuld. Restauratieve procedures waarbij de composiet-etstechniek wordt gebruikt, zijn thans in nagenoeg alle deelgebieden van de tandheelkunde geaccepteerd. Vooral bij de behandeling van kinderen en adolescenten is deze techniek populair geworden, omdat hiermee het gebit zowel functioneel als esthetisch adequaat kan worden gerestaureerd met geen of slechts minimale schade. Eventueel kan orthodontische therapie met adhesieve vorm- of standcorrecties worden gecombineerd, zodat een nog beter behandelingsresultaat wordt bereikt. Ook met deze behandeling zal het echter niet altijd mogelijk zijn het gebit op optimale wijze te restaureren. In dat geval is men aangewezen op meer complexe en ingrijpende procedures, waarbij kroonen brugwerk, frameprothesen of implantaatgedragen voorzieningen geïndiceerd kunnen zijn. Vooral het toepassen van implantaten staat de laatste tijd in de belangstelling.

Uit het bovenstaande blijkt dat de behandeling van ontbre-

kende frontelementen bij jeugdigen een complexe zaak is, waarbij vaak een multidisciplinaire aanpak is vereist. De tandarts die met deze problematiek te maken krijgt, moet de voor- en nadelen van alle mogelijke therapieën kennen en deze zonodig op adequate wijze toepassen. Dit mini-themanummer, dat grotendeels een verslag is van een op 16 september jongstleden in Nijmegen gehouden symposium, beoogt daartoe bij te dragen. Eén voordracht ontbreekt in dit mini-themanummer. De strekking van deze voordracht komt in grote lijnen overeen met een eerder in dit tijdschrift verschenen artikel. Daarom wordt volstaan met een verwijzing hiernaar.¹ Zoals uit sommige bijdragen blijkt, zijn niet alle auteurs het op alle punten met elkaar eens en zijn er inderdaad soms verschillende oplossingen voor één en dezelfde situatie. Op andere punten echter is in de verschillende bijdragen sprake van overlap, die niet in de betreffende bijdrage kan worden weggelaten zonder de opbouw van het betoog te verstoren. De lezer zal daar begrip voor hebben. Op verschillende plaatsen wordt gesproken over 'jeugdigen', 'jongeren' dan wel 'adolescenten'. Bedoeld wordt steeds de patiënt in de leeftijds categorie van twaalf tot achttien jaar.

N.H.J.Creugers

Literatuur

- 1 Roeters FJM, Linden FPGM van der. Vorm- en kleurafwijkingen van frontelementen. Correctie met composiet als alternatief voor, of ter completering van orthodontische behandeling. Ned Tijdschr Tandheelkd 1991; 98: 209-13.